

Mi csodagyerekek

A nyugat-berlini Kurfürstendamm vakító fényei, a főútvonalak újjáépített szállodái, a bankvállalatok, biztosító társaságok imponáló székházai, modern bérházak, ragyogó portálai üzletek, fényűző kirakatok hirdetik a német »Wirtschaftswunder«-t, ezt az állítólagos gazdasági csodát, amelynek lényege, hogy politikai érdekből, hihetetlen külföldi tőke befektetésével gazdasági prosperitást teremtettek egy háborút veszített, s a háború kitéréséért szinte egyedül felelős országban. Erről a kétesértékű német csodáról szól a »Wir Wunderkinder« című filmalkotás, amelyet a nyugatnémet Constantin Filmvállalat készített Hugo Hartung hasonló című regényéből.

A történet 1913-ban kezdődik Neustadt an der Nitze kisvárosban. A film két hőse Hans és Brune még elemisták. A város a lipcsei csata emlékünnepepre készül, léghajót bocsátanak fel Lipcse felé. Hans szeretne közel kerülni a léghajóhoz, át-bújik a kordonon — ezért megbüntetik. Bruno elrejtőzik a léghajó kosarában, s noha pár óra múlva a léghajó leereszkedik egy réten, csodálatos történetet eszel ki: hogyan jutott el Lipcsebe, hogyan ölelte keblére a császár és biztosította támogatásáról.

Az iskolában hősként ünneplik, megajándékozzák a császár képével, akinek örök hűséget esküszik...

Tíz évvel később, 1923-ban folytatódik a történet. Bruno, aki most már a német demokráciára esküszik,

gyakornok egy bankházban. Hasznos munkát keveset végez, de annál több privát valutaüzletet bonyolít le, busás haszonnal. Hans jogot tanul Münchenben, s közben újságot árul. Szerelmes a szép Verába, egy művésztörténészbe, de a szerelemnek szomorú vége lesz, Verát tüdőbaj támadja meg, s aznap utazik Svájcba, amikor Hanst doktorrá avatják...

A film 1933-ban folytatódik. Vidám müncheni farsang, csupán Hans, a fiatal és nagyreményű újságíró szomorkodik. De csak addig, amíg ismeretséget nem köt Kirstennel, egy bájos dán kislánnyal. Ez az esztendő egyetlen örömteli eseménye Hans számára. Bruno igazi karrierje azonban csak most kezdődik. Most már a Führernek esküszik örök hűséget. A náciát átveszik a hatalmat és Hansot, aki nem ellenáll, nem forradalmár, nem hős, csupán becsületes, értelmes német ember, éppen Bruno SS Obersturmführer dobja ki az újságtól. Szükségmunkából tengeti életét, amíg Kirsten érte nem jön és magával nem viszi Dániába, ahol összeházasodnak.

A második világháború kitérésékor Hansot természetesen bevonultatják katonának és a frontra küldik. Bruno — természetesen — a front mögül biztatja a katonákat, hogy utolsó csepp vérükig kitartsanak. A háborúnak vége, Neustadt an der Nitze romokban hever. Hans rongyos katonaköpenyében kis kézikocsit húz maga után, hogy

A két gyermekkori játszótárs, akik más-más úton keresik boldogulásukat: Bruno, minden rendszer kiszolgálója és hasznélvezője (Robert Graf) és Hans, a becsületes, jellemes német ember típusa (Hansjörg Felmy)

némi tüzelőt vihessen az erdőből Kirstennek és gyermekeinek. És az utolsó szövegét cseréli el néhány tojásra. Bruno a háborús csődtömegből »mentett« volt parancsnoki autóján járja az országot, újra »vállalkozó«. Minden eshetőségre számítva, ez alkalommal nemcsak világnézetet, hanem nevet is változtatott. Amerikai cigarettával, kávéval, élelmiszerral kereskedik — és nincs gondja a megélhetésre.

Ismét tíz év telt el. Bruno most már Mercedes luxuskocsin közlekedik, komoly összeköttetésekkel rendelkezik, jelentős a politikai befolyása. Úgy tartják számon, mint a német Wunderwirtschaft egyik megalkotóját — és vámszedőjét. Hans sorsa is jobbra fordul, ha nem is annyira, mint Brunóé. Végére is ő csak ismét újságíró lett és nem vezérigazgató. Egyik vezércikkében leplezi Brunót és megírja őszinte véleményét róla. Bruno — természetesen — azonnali elégtételt követel. Hans azonban nem hátrál meg. Tudja, nem szabad hallgatnia, el kell vennie a Brunóhoz hasonlóknak a kedvét attól, hogy újra vezető szerepet vállaljanak annak az országnak a közéletében, amelyet egyszer már tűzbe-vérbe borítottak. Dühödten rohan el Bruno a szerkesztőségéből, indulatosan feltépi a lift ajtaját, s felidultságában nem veszi észre, hogy a felvonó nincs üzemben. Belép az üres liftaknába és befejezi dicstelen szerepét. A film vásznán megjelenik a tanulság: »Sajnos, nem mindenki jár így, aki megérdemelné, nem győzzük liftaknával...« Az utolsó kockák az ünnepélyes temetést mutatják: fekete cilinderes urak, az alkalomhoz

illő gyászos ábrázattal hallgatják a búcsúbeszédet tartó miniszteri tanácsos fennkölt szavait, amelyek fogadalmat tesznek: »Az ő szellemében akarunk tovább élni és dolgozni!«

A elegáns nyugat-berlini filmszínházat zsúfolásig megtöltő közönség nagy tetszéssel fogadta a filmet. A frappánsabb részeknél nemegyszer a taps is felcsattant. A közönségsiker világosan tanúsítja, hogy a nyugat-berlini közönség és nyilvánvalóan az egész nyugatnémet közönség is elevennek, érdekesnek érzi a problémát, ismeri a »gazdasági csoda« megvalósulásának hátterét — és ismeri a megvalósítókat is. A filmet Kurt Hoffmann rendezte fordulatosan, sok szellemmel, remekül használja ki a szatirikus helyzeteket és nem ijed meg attól, hogy megbántja a sovíniszták »nemzeti« érzéseit. Bátran támadja meg Bruno figuráján keresztül azokat a ma is kitűnően helyezkedő kalandorokat, akik Németországot annak idején a katasztrófába taszították. Kirsten alakítójának, a feltehetően magyar származású Johanna von Kocziánnak eredeti bája, humora, temperamentuma sokáig emlékezetes marad a nézőnek éppúgy, mint a Hanst alakító Hansjörg Felmy vonzó egyénisége, egyszerű, mértéktartó színészi eszközei, vagy a Brunót megformáló Robert Graf kitűnő jellemábrázoló képessége, jellegzetes egyéni színei. A kisebb szerepeket is többnyire kiváló színészek alakítják. Külön kell kiemelni Franz Grothe nagyszerű filmzenéjét. A forgatókönyv Heinz Panck és Günther Neumann munkája.

TARJÁN TAMÁS

A »Jólsikerült« farsangéjszaka után Hans elsősegélyben részesíti a mulatság közben megsérült Kirstent (Johanna von Koczián)